

Uwagi do wykładu i artykułu Prof. Kazimierza Sucheckiego p. t. „Przyrost przeciętny jako sprawdzian siły trzebieży“.

1. Wyprowadzone wzory dla górnej i dolnej granicy siły trzebieży (tw i γ) zawierają jeden tylko wyraz oparty na faktycznym stanie danego drzewostanu, a mianowicie ${}^I p_w$ t.j. faktyczny przyrost przeciętny.

Nasuwają się wątpliwości, czy można siłę trzebieży uzależniać wyłącznie od jednego tylko czynnika, t.j. przyrostu przeciętnego, skoro jak praktyka uczy, stopień trzebieży zależny jest od tylu innych czynników, jak przede wszystkim od czynnika zadrzewienia, od stopnia zmieszania niepożądanych gatunków drzew, których możliwie szybkie usunięcie jest koniecznością gospodarczą, od rozmieszczenia drzew regularnego lub nieregularnego (luki i gęste grupy) w zależności od tego, czy w latach poprzednich prowadzono trzebieże, czy też nie etc.

2. Najważniejsze wyrazy wzorów, a mianowicie ${}^I p_w$ (faktyczny przyrost przeciętny drzewostanu) oraz p_w (przyrost przeciętny w drzewostanie wzorcowym) będą zwykle obciążone znacznymi błędami. Tak bowiem ${}^I p_w$ obliczamy na podstawie powierzchni próbnych, przyczem, jak z praktyki wiemy, popełnia się znaczne nieraz błędy ze względu na trudność wyboru właściwych powierzchni

próbnych; pn zaś ustalamy na podstawie powierzchni próbnych w drzewostanie wzorcowym, w praktyce zaś na podstawie tabel zamożności. Tu zaś powstać mogą znaczne błędy na skutek trudności wyboru tablic zamożności, które podają bardzo różne daty. Zamożność 100 letniego drzewostanu sosnowego na siedlisku I. kl. honitacji wynosi według tablic Schwappacha $429 m^3$, podczas gdy według Feistmantel'a (Leśnik Polski) $867 m^3$.

Czy więc czynniki oparte na cyfrach, obciążonych bardzo znacznymi błędami, mogą zawsze być miarodajne.

3. Określenie masy trzebieży jest istotnie bardzo ważne i metody jej ustalenia nader pożądane, niemniej jednak zaznaczyć należy, że nie masa, lecz sposób jej poboru, jej rozmieszczenia w drzewostanie, jest najistotniejszy dla trzebieży. Można wyjąć w danym drzewostanie $20 m^3$ na $1 ha$ z korzyścią dla lasu a można również przez niewłaściwe wyjęcie tej masy naruszyć równowagę drzewostanu tworząc luki i przerwy.

4. Czy przy praktycznym zastosowaniu obliczeń masy trzebieży w planach gospodarczych podawać należy górną granicę trzebieży — tw —, czy też dolną granicę — γ —, względnie cyfry pośrednie.

Prof. Suchecki wyjaśnia, że w planach podawać należy granicę górną trzebieży.

W takim razie — będzie to sprzeczne z wynikami w przykładzie Dra Płońskiego lub w przykładzie 2. artykułu Prof. Sucheckiego w „Sylwaniu“ (1 zeszyt — Rok 1932), gdzie dla drzewostanu dębowego 50 letniego należałoby w takim razie wstawić w planie masę trzebieży w 10 leciu $t_{50} \cdot 10 = 19,70 m^3$, podczas gdy sprawdzian ujemny $\gamma = -1,60$ wskazuje (brzmienie artykułu), „że w pierwszym 10 leciu trzebieży nie należy wykonywać, a jedynie usuwać drzewa obumarłe“.

Przykłady zestawione po dyskusji:

Wzory na tw i γ nie uwzględniają bezpośrednio czynnika zadrzewienia. Podaję więc niżej przykład, jakie tw otrzymamy przy różnych czynnikach zadrzewienia, przyjmując z małym błędem, że przyrost stoi w prostym stosunku do czynnika zadrzewienia. Przykład wzięty z powołanego artykułu w „Sylwaniu“ — (1 przykład).

Drzewostan sosnowy 40 letni — I. klasa bonitacji (tw i γ obliczone na 10 lat dla lepszego przeglądu):

Czynnik zadrzewienia	Przyrost przeciętny	Górną granicę trzebieży $tw \cdot 10$	Dolną granicę trzebieży $\gamma \cdot 10$
1·0	5·7 m^3	25 m^3	+ 25 m^3
0·8	4·56 „	20 „	+ 2·20 „
0·7	3·99 „	17·5 „	— 9·20 „
0·5	2·85 „	12·5 „	
0·3	1·71 „	7·5 „	
0·1	0·57 „	2·5 „	

Z powyższego przykładu wynika, że:

1. zastosowanie praktyczne górnej granicy trzebieży tw okazuje się przy niższych czynnikach zadrzewienia niedopuszczalne, mielibyśmy bowiem wyjmować w 10 leciu na $1 ha$ przy czynniku zadrzewienia 0,5 $12,5 m^3$, przy cz. z. 0,3 $7,5 m^3$, a nawet przy cz. z. 0,1 $2,5 m^3$.

2. zastosowanie dolnej granicy okazuje się również nierealne, należałoby bowiem wyjmować w 10 leciu przy cz. z. 0,8 $2,2 m^3$, przy cz. z. 0,7, dla którego γ jest ujemne wogóle nie, to znaczy w naszych lasach, gdzie przeważna część drzewostanów wykazuje czyn. z. 0,7, należałoby trzebieży zaniechać — z wielką szkodą dla lasu;

3. wysunięty w czasie dyskusji projekt, aby stosować *tw* tak długo, dopóki γ jest dodatnie, również jest nierealny:

mielibyśmy trzebież przy cz. z.	1·0	$25 m^3$	na 10-lecie
„ „	0·8	$20 m^3$	„ „
„ „	0·7	$0 m^3$	„ „ (γ ujemne).

Mamy tu skok z $20 m^3$ na $0 m^3$ przy różnicy czynnika zadrzewienia o 1 stopień.